

Afrika – obyvatelstvo

Antonín Věžník

OPVK Inovace výuky geografických studijních oborů,
CZ.1.07/2.2.00/15.0222

Vývoj počtu obyvatel Afriky

Rok	Počet obyvatel v mil.	Podíl na světové populaci (v %)
1500	87	18,9
1600	113	19,6
1750	104	13,5
1850	102	10,7
1900	138	8,4
1950	224	8,9
1990	642	12,1
2004	969	13,9

(podle http://www.demografie.info/?cz_popvyvoj_svet_af)

Podíl Afričanů v minulosti značně vyšší

Začátek našeho letopočtu (až 20%)

Od 16. století – „vývoz otroků“ (vliv až do 18. století)

1.pol. 20. stol. – tempo růstu několikrát vyšší než světový průměr

1950 – 1984 – počet obyvatel Afriky se zvýšil 2,4x (světa „jen“ 1,9x)

Porodnost a úmrtnost

Porodnost

Niger.....	51,1 promile
Uganda.....	47,6
Mali.....	46,1
Burkina Faso.....	44,0
Angola.....	43,3
Dem. rep. Kongo.....	42,3
Burundi.....	41,4
Čad.....	40,1

Úmrtnost

Zimbabwe.....	28,1p.
JAR.....	18,2
Alžírsko.....	17,1
Tunisko.....	15,6
Mauritánie.....	15,4

(podle CIA – The World Factbook, 2006 resp. 2010)

	Přirozený přírůstek	% osob		Uhrnná plodnost	Kojenecká úmrtnost	Střední délka života	
		<15	65+			muži	ženy
Subsaharská Afrika	2,4	44	3	5,6	94	47	49
Severní Afrika	2,0	36	4	3,3	45	66	70
Západní Afrika	2,5	44	3	5,9	105	46	48
Východní Afrika	2,5	44	3	5,7	90	46	47
Střední Afrika	2,8	46	3	6,3	98	47	50
Jižní Afrika	0,7	34	4	2,9	46	49	51
Afrika celkem	2,3	42	3	5,1	88	51	53
Svět	1,2	29	7	2,7	54	65	69

Základní demografické charakteristiky regionů Afriky

(podle: [World Population Data Sheet 2005](#))

Rozmístění obyvatelstva

Silně nerovnoměrné

Prům. hustota zalidnění – 21,2 obyv./km²

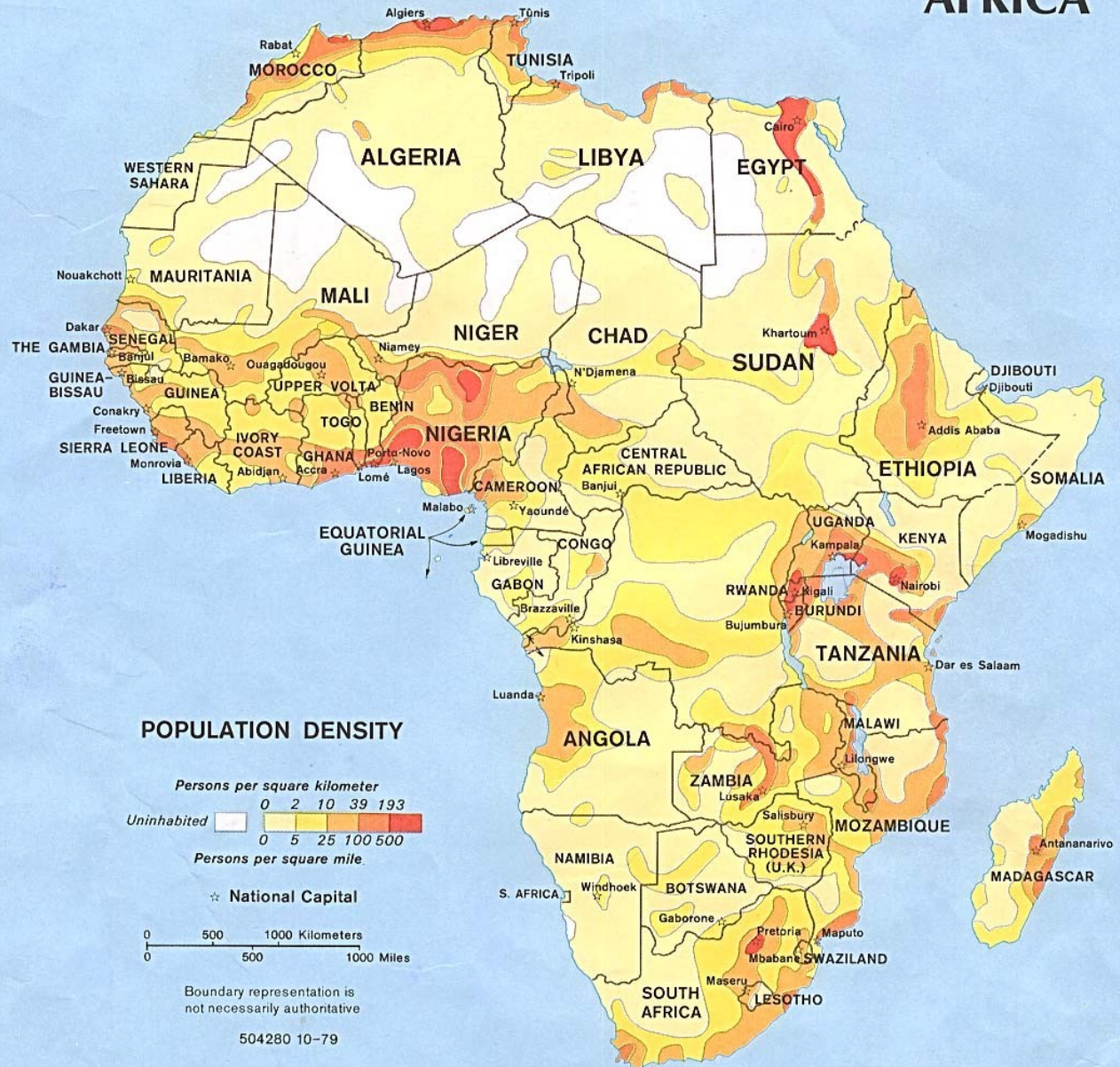
Přírodní podmínky – historické faktory – koloniální hospodářství

Největší neosídlené prostory na světě (Sahara)

Nízká hustota zalidnění (1 – 2 obyv./km² – pouště, polopouště, pralesy)

Vysoká hustota zalidnění (přes 100 obyv. km² – Rwanda, Burundi, Mauritius, Seychely, Komory)

AFRICA

(podle:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/Africa_population_density.PNG
)

Pohyb obyvatelstva

Tradičně spojen s hledáním lepších podmínek lovu (později pastva, zemědělská výroba...)

Sezónní migrace

Přesuny velbloudích stád ze S Sahary do stepí Maghribu

Přesuny kočovných národů z J Sahary do savan

Poledníkový směr

Neperiodické migrace (transhumance)

Tuaregové, Fulbové aj.

Určovány výskytem vody a vhodností pastvin

Pohyb za prací

např. plantáže, farmy...(Z Afrika – plantáže kakaovníku a podzemnice olejné)

Migrační vztahy zemí Maghribu s evropskými zeměmi

Města

Neustále se zvyšující podíl městského obyvatelstva

1920.....7 mil. obyv.

1940.....20 mil.

1950.....32 mil.

1960.....50 mil.

1970.....82 mil.

1980.....155 mil.

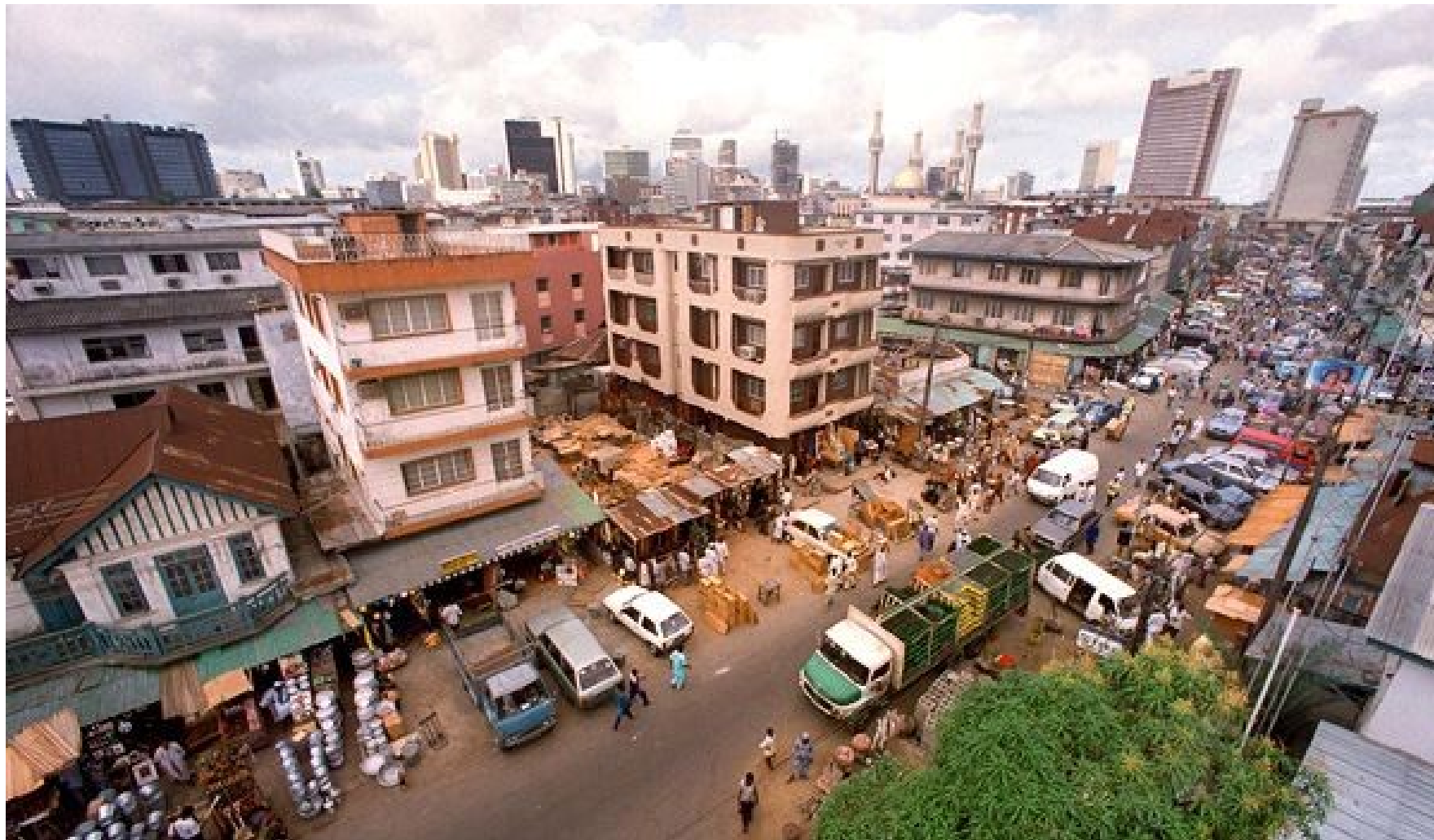
Současný podíl městského obyvatelstva – 39,7% (2005)

Největší města (s aglomerací)

Lagos.....	8,8 mil.....	Nigérie
Kinshasa.....	7,8 mil.....	Dem.rep. Kongo
Káhira.....	7,7 mil.....	Egypt
Abuja.....	4,2 mil.....	Nigérie
Ogun.....	4,1 mil.	Nigérie
Alexandria.....	3,8 mil.....	Egypt
Abidjan.....	3,7 mil.....	Pobřeží Slonoviny
Kano.....	3,6 mil.....	Nigérie
Casablanca.....	3,6 mil.....	Maroko
Ibadan.....	3,6 mil.....	Nigérie

(podle: <http://www.celysvet.cz/nejvetsi-mesta-sveta>)

Lagos

(podle: http://images.businessweek.com/ss/09/03/0304_difficult_cities/image/002_lagos_nigeria.jpg)

OPVK Inovace výuky geografických studijních oborů,
CZ.1.07/2.2.00/15.0222

Státy s nejvyšší mírou městského obyvatelstva v roce 2005

(v %)

Západní Sahara.....	93
Réunion.....	89
Libye.....	86
Džibutsko.....	82
Gabon.....	81
Tunisko.....	65
Maroko.....	57
Botswana.....	54

Státy s nejnižší mírou městského obyvatelstva v roce 2005

(v %)

Burundi.....	9
Uganda.....	12
Lesotho.....	13
Malawi.....	14
Etiopie.....	15
Burkina Faso.....	17
Rwanda.....	17
Eritrea.....	19

(podle: <http://www.zemepis.com/obyvafriky.php>)

Další ukazatelé

	<u>1960</u>	<u>%</u>	<u>1980</u>	<u>%</u>	<u>2001</u>	<u>%</u>
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (tis.)	109	100	169	100	352	100
Zemědělství, průmysl, rybolov (tis.)	84	77	112	67	220	62
Průmysl, doprava, stavebnictví (tis.)	9,6	9	23	14		
Služby (tis.)	16	14,6	33	19		

Nejvyšší ukazatelé ekonomické aktivity: Tanzanie (88%), Rwanda (86%), Benin (68%),

Gramotnost obyvatelstva staršího 15 let:

Mali.....	19%	JAR.....	82%
Burkina Faso.....	22%	Tunisko.....	74%
Čad.....	26%	Egypt.....	71%

Vybrané problémy

Úmrtnost – trvalá podvýživa

(2110 kcal/osoba/den , přičemž minimum je 2320 kcal)

Největší problém – země Sahelu (Mali, Mauritánie, Niger), relativně nejméně podvyživených – Egypt, Libye, Maroko, Pobřeží Slonoviny

Nedostačující lékařská péče (1 lékař až na 10000 obyv.!)

Hrubý domácí produkt

Nejbohatší země podle HDP (USD)

1. Rovnicková Guinea...	37600 (28. ve světě)
2. Seychely.....	20800 (62.)
3. Gabon.....	13900 (81.)
4. Libye.....	13400 (83.)
5. Botswana.....	12700 (88.)
6. JAR.....	10300 (108.)

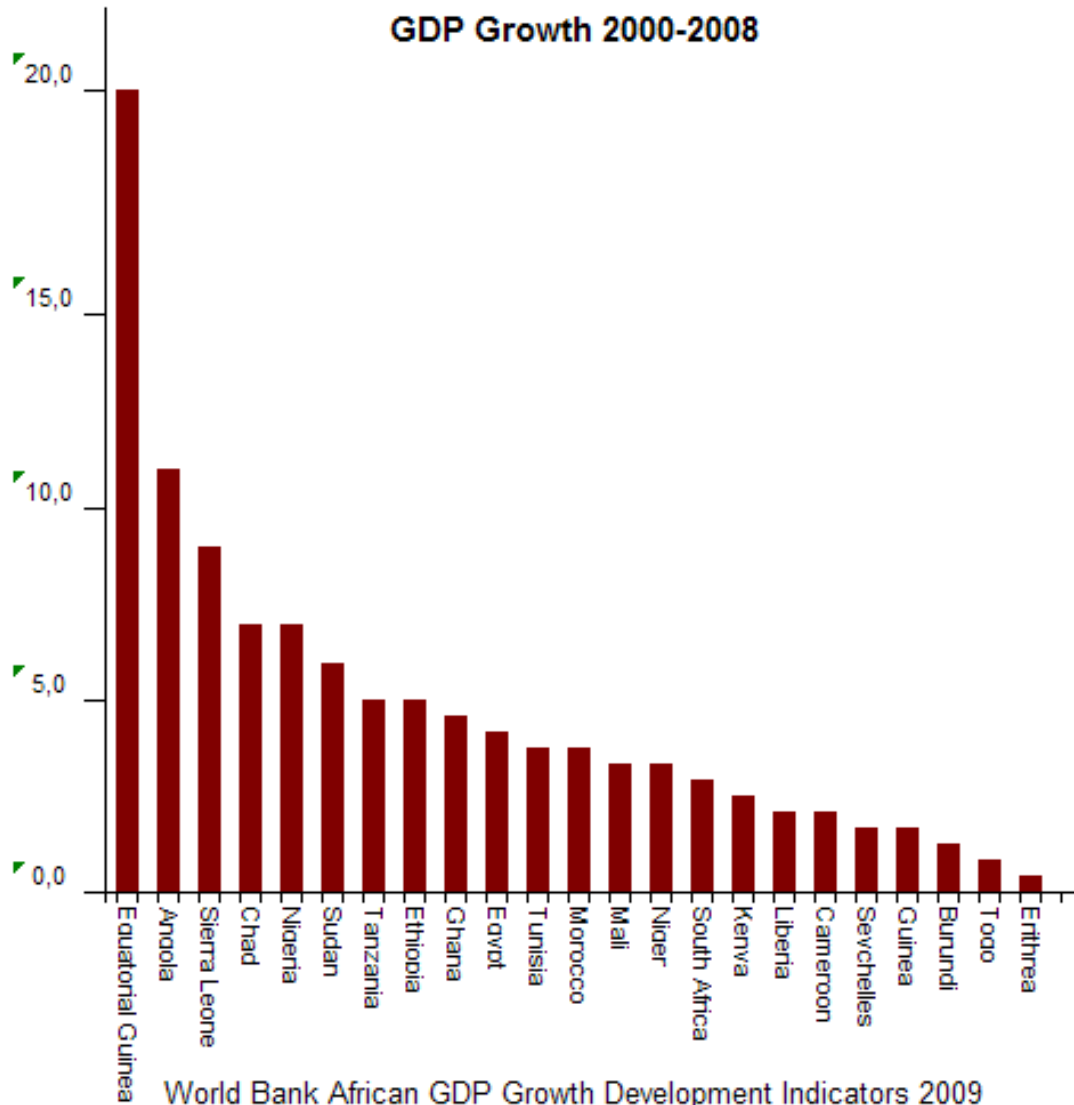
nejchudší země podle HDP (USD)

1. Dem.rep. Kongo.....	300 (229.)
2. Burundi.....	300 (228.)
3. Libérie.....	500 (227.)
4. Somálsko.....	600 (226.)
5. Niger.....	700(225.)
6. Eritrea.....	700 (224.)

(podle: CIA World Factbook, 2009)

Růst HDP 2000 - 2008

GDP Growth 2000-2008

(podle:

<http://zikipediq.files.wordpress.com/2009/07/african-gdp-growth.gif?w=491&h=342>)